

βουρκουλᾶ ἡ, Πελοπν. (Ἀρεόπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βοῦρκος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ουλᾶ, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,245 κέξ.

Κακὴ ὁσμὴ ἀναδιδόμενη ἐκ βούρκου ἢ ἱλύος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βουρκάδα.

βουρκόφυκο τό, ἀμάρτ. Πληθ. βουρκόφυκα ΑΜαμ-μέλ. Θαλασσιν. 47.

Ἐκ τῶν οὐσ. βοῦρκος καὶ φύκι.

Κατὰ πληθ., τὰ φύκια τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης: Ποίημ.

Κρυφτὸς μέσ' ᾧ τὰ βουρκόφυκα πάντα καρτέρι κάνει, τοὺς πελαγήσιμους καὶ ἀκέραιους τοὺς ξεκάνει.

βουρκόψαρο τό, Κεφαλλ.—Λεξ. Ψύλλ. Βλαστ. 433.

Ἐκ τῶν οὐσ. βοῦρκος καὶ ψάρι.

Ἰχθύς διαιτώμενος εἰς πυθμένα βορβορώδη ἐνθ. ἀν.: Οἱ σάρπες εἶναι βουρκόψαρα Κεφαλλ.

βούρκωμα τό, σύννηθ. βούρκωμα βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ ρ. βουρκώνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Α) Κυριολ. 1) Ἡ διὰ βορβόρου ἢ ἱλύος ρύπανσις πολλαχ. 2) Ἡ θόλωσις τοῦ ὕδατος πολλαχ.

Β) Μεταφ. 1) Ἡ θόλωσις τοῦ οὐρανοῦ πολλαχ.: Πολὺ βούρκωμα ἔχει ἀπόψε ὁ οὐρανὸς καὶ θαρῶ πῶς θὰ βρέξῃ Λεξ. Δημητρ. Συνών. συννέφιασμα. 2) Ἡ ὑγρανσις, ἢ πλήρωσις τῶν ὀφθαλμῶν μὲ δάκρυα σύννηθ.: Τὸ βούρκωμα τῶν ματιῶν σύννηθ. Στραβῶν'κα ἀπ' τοῦ βούρκουμα (τὰ μάτια μου ἐγέμισαν δάκρυα, ὥστε δὲν βλέπω) Στερελλ. (Ἀράχ.) Τοῦ βούρκουμα τ' ματιῶν τ'ς δείχν' πῶς θέλ' νὰ κλάγῃ Ἡπ. (Ζαγόρ.) 3) Συγκίνησις Ἡπ.—Λεξ. Αἰν. 4) Στενοχωρία Κρήτ.

βουρκώνω σύννηθ. βουρκώνου βόρ. ἰδιώμ. βορ-κόνω-νω Σύμ. βουρκούνου Τσακων. βουλκώνω Θράκ. (Περίστασ.) Λευκ. Πελοπν. (Κορινθ. Σαραντάπ.) βρου-κώνω Θήρ. βουρκῶ Κρήτ. πουρουκ-κόνω-νω Κύπρ. Μετοχ. βουλκωμένος Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) βουρκλωμένος φουρκωμένος Εὔβ. Πόντ. (Κερασ.)

Τὸ μεσν. βουρκώνω, περὶ οὗ ἰδ. Δουκ.

Α) Κυριολ. 1) Καθιστῶ τι βορβορώδες, λασπώδες Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. Καὶ ἀμτβ. πληροῦμαι βορβόρου Κέρκ. Νάξ. Πελοπν. Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Βλάχ. Δημητρ.: Βούρκουσι τοῦ χουράφ' Αἰτωλ. Βούρκουσι ἢ γούρνα, θέλ' καθάρ'σμα αὐτόθ. Τὰ νερά βουρκώνουνε Κέρκ. Μετοχ. βουρκωμένος = τελματώδης Τήλ.: Νερὸ βουρκω-μένο. 2) Ἀμτβ. θολοῦμαι πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ.) Τσακων.: Μετὰ τῇ βροχῇ βουρκώνει τὸ νερὸ τῆς βρύσις πολλαχ. Ἐβουρκούκαὶ οἱ ψιλοὶ σι (ἐθόλωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς προφανῶς ἔνεκα τῶν δακρύων) Τσακων. || Ἄσμ.

Ποιὸς οὐρανός, ποιὰ θάλασσα, ποιὰ βρύσι δὲ βουρκώνει; Λεξ. Δημητρ.

Γιέ μου, καὶ τί θέλεις ἐδῶ κάτω ᾧ τὸ μαῦρο Νάδη; εἶναι τοῦ Νάδη τὰ νερά θολὰ καὶ βουρκωμένα

Ἄνδρ.

Νὰ κλάψουμε, νὰ χύσουμεν ὅλες ἀπ' ἓνα δάκρυ ποτάμι γιὰ νὰ κάμουμε θολὸ καὶ βουρκλωμένο

Ἡπ.

Τραυᾶτε μ', ἀδελφάκια μ', κ' εἶρα τὸ νερὸν θολὸν καὶ φουρκωμένον, πικρὸν φαρμακερὸν

Κερασ. 3) Μέσ. χραίνομαι, λερώνομαι Πόντ. (Κερασ. κ. ἀ.): Ἄσμ.

Θωρεῖς τὸν Χάρων κ' ἔρῃται ᾧ τὸ γαῖμαν φουρκωμένος Κερασ.

Β) Μεταφ. 1) Ἐνεργ. καὶ μέσ. γίνομαι σκοτεινός, σκοτεινιάζω σύννηθ. καὶ Τσακων.: Βουρκώνει ὁ οὐρανός - ὁ καιρὸς - ἢ θάλασσα - τὸ βουνὸ κττ. || Φράσ. Β'νὸ βουρκου-μένου (ἐπὶ ἀνθρώπου ὀργίλου καὶ κατηφοῦς) Στερελλ. (Αἰ-τωλ.) || Ἄσμ.

Ὅσα βουνὰ τ' ἀκούσανε συννέφιασαν, βουρκώσαν Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ὅταν σὲ καλοθυμηθῶ καὶ ὅταν σὲ βάλῃ ὁ νοῦς μου, σὰν θάλασσα βουρκώνομαι, σὰν κύμα δέρνει ὁ νοῦς μου Χίος

Βλέπει τὸν οὐρανὸ θολό, τὸν κόσμον βουρκωμένο Κρήτ.

Βλέπει τὸν οὐρανὸ θαμπὸ καὶ τ' ἄστρα βουρκωμένα Λέσβ. 2) Ἐνεργ. καὶ μέσ. γίνομαι κατηφής, σκυθρωπάζω Κύπρ. Μακεδ. (Βλάστ. Καταφύγ.) Μεγίστ. Στερελλ. (Αἰ-τωλ.): Βούρκουσις, κατ' μοῦτρα, δὲν εἶναι νὰ σὶ τ'ράῃ ἄν-θροποντος Αἰτωλ. || Ἄσμ.

Καθὼς μὲ εἶδεν ἐ λυερή, θυμώθη, ἐβουρκώθη Μεγίστ. 3) Ἐνεργ. καὶ μέσ. ἐξοργίζομαι, ἀγανακτῶ Θράκ. (Περίστασ.) Μακεδ. (Καταφύγ. κ. ἀ.): Μπορεῖ νὰ βουλκώσω περισσότερον Περίστασ. 4) Ἐνεργ. καὶ μεσ. γίνομαι ἐν-δακρυς, μοῦ ἔρχεται νὰ κλάψω σύννηθ.: Βουρκώνουν ἢ βούρκωσαν τὰ μάτια του. Λυπήθηκε καὶ βούρκωσε. Μάτια βουρκωμένα σύννηθ. || Ἄσμ.

Ἄν μελετήσω τ' ὄνομα, βουρκώνομαι καὶ κλαίω Πελοπν. (Μάν.)

Εἶχα καιρὸ γὰ νὰ σὲ ἰδῶ κ' ἐβούρκωσα νὰ κλάψω Πελοπν. (Λάστ.)

Ὅ,τι νὰ σ' ἀνεστορηθῶ, βουρκώνομαι καὶ κλαίω Νίσυρ.

Ὅλα τὰ δέντρα τὴν αὐγὴ δροσὰ ᾧναι φορτωμένα κ' ἐμένα τὰ ματάκια μου μὲ δάκρυα βουρκωμένα Ἡπ. 5) Συγκινοῦμαι μέχρι δακρύων, λυποῦμαι, θλίβο-μαι πολλαχ.: Βούρκωσε ἢ ψυχὴ του - ἢ καρδιά του. Βουρ-κωμένη καρδιά - ψυχὴ πολλαχ. Βουρκώνει μου καὶ κλαίω (βουρκώνει μου ἐνν. ἢ καρδιά) Λυκ. (Λιβύσσ.)

Ἐπεσα ν' ἀποτσιμηθῶ κλαίμενος, βουρκωμένος Μεγίστ.

Θαρεῖς το' ἤμουν χαρούμενη γὰ καλοκαρδισμένη; ἐβῶ μ' ἀφ' τὸ παιδάτσι μου θολὴ τσαὶ βουρκωμένη αὐτόθ. **VI)** Ἐξογκοῦμαι ΓΒλαχογιάνν. Μεγάλ. Χρόν. 16: Λειώσαν τὰ χόγια, ξυπνᾶνε τὰ δειντρά, κάθε δειντροῦ κλωνάρι βούρκωσε καὶ σκάζει. Συνών. φουσκώνω.

βουρκωσιὰ ἡ, ΠΒλαστ. Ἀργ. 147 βουρκωσιὰ Μακεδ.

Ἐκ τοῦ ρ. βουρκώνω.

Ἡ ἐμφάνισις σκοτεινῶν νεφῶν εἰς τὸν οὐρανόν, προ-ἀγγελος ραγδαίας βροχῆς καὶ καταιγίδος.

βουρκωτὸς ἐπίθ. Μεγίστ.—Λεξ. Βλαστ. 196 καὶ 254 Δημητρ. βρουκωτὸς Σίφν.

Ἐκ τοῦ ρ. βουρκώνω.

1) Βορβορώδης, θολὸς ἐξ ἱλύος Μεγίστ. Σίφν.—Λεξ. Βλαστ. 254 Δημητρ.: Βρουκωτὸ μέρος Σίφν. 2) Σκο-τεινὸς Λεξ. Βλαστ. 196. 3) Ὁ προερχόμενος ἐκ συγ-κινήσεως Μεγίστ.: Δάκρυα βουρκωτά. || Ἄσμ.

Σ' τὸ χῶμαν τοῦ μνημάτου σου θὰ ῥθῶ νὰ βονατίσω, νὰ οἷξω δάκρυα βουρκωτά, ἴσως τσαὶ σ' ἀνεστήσω (βονατίσω=γονατίσω). 4) Μελαγχολικὸς Σίφν.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τύπ. Βουρκωτὴ Ἄνδρ.

βούρλα ἡ, Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἀ.) Μακεδ. (Βλάστ.) κ.ἀ.—Λεξ. Ἐλευθεροῦδ. Πρω. Δημητρ. βούρλα Ἄνδρ.

